

Великдень всіх нас на гостину просить

Ведуча 1

Весна – найпрекрасніша пора року. З її приходом оживає природа, повертаються із далеких країв птахи, земля одягається в зелень, квітнуть сади, перегукуються пташиним співом гаї. Прийшла весна!

Лунає пташиний спів. Вихід весни

Весна

Люблю весну, та хто її не любить,
Коли життя цвіте, як пишний сад.
І, мов у сні, шепочуть листя губи.
І квіти шлють солодкий аромат.
Люблю весну, коли плюскочуть ріки,
Коли рида од щастя соловей,
І заглядає сонце від повіки
У тишині задуманих алей...

Люблю, коли блукає місяць в травах
Хатини білить променем своїм
І п'є тепло ночей ласкавих,
А на лугах пливе туманів дим.
Весна вдягла у зелень віти в дуба.
Уже курличуть в небі журавлі,
Люблю весну, та хто її не любить
На цій чудесній, радісній землі!

Ведучий 2

На ранньому скромному столі.
Великдень всіх нас на гостину просить,
Малює сонце, полотно небес,
І крашанку, як усмішку, підносить:
- Христос Воскрес!
- Воістину воскрес!

Дівчина 1

Спасибі тобі, Боже,
Що з зимою розпрощались,
Що весни діждались!

Дівчина 2

Ой весно, весно, днем красна,
Що ти нам, весно, принесла?

Весна

Принесла вам жита,
Принесла вам цвіту
У ваші таночки,

Щоб сплели віночки!
А ще вам принесла
Сонця багато,
Радості в хату
Великодні свята.
Щоб пекли паски
І співали гаївки.
Та й писали писанки:
Щоб багато мати,
Всім на щастя дарувати.

Здалеку чути хлопчачі голоси: «Дівчата! А де ви? Агов!!!»
Заметушились дівчата, забігали.
- Ой, хлопці ідуть!

Дівчина 1

Тринди-ринди з маком борщ! Досить жартувати! Треба про Великдень багато дізнатись. Згода?

Всі.

Згода! Згода!

Ведуча 1

Разом із пробудженням природи від зимового сну в Україні починається весняний цикл народних свят. На цей період припадає одне з найбільших після Різдва християнських свят – Великдень, початки якого сягають в X століття. Це світле й радісне свято Воскресіння Сина Божого – Ісуса Христа. Тому і захід наш має назву «Великодні дзвони» і проводимо ми його напередодні великого свята Пасхи.

Ведучий 2

Колись наші предки слов'яни урочисто святкували відродження, оновлення природи, співаючи хвалу богові сонця Ярилу. Цей день вважали надзвичайним, особливим, великим, звідси й назва Великдень.

Ведуча 1

Інша назва цього свята – Пасха (у перекладі з давньо-єврейської – «переведення», «перехід»). За дохристиянських часів Пасху відзначали євреї в пам'ять про вихід з єгипетського рабства, коли Червоне море розступилося по слову Господа, і вони перейшли через нього.

Ведучий 2

Оскільки ж Христа було розп'ято за два дні до юдейської Пасхи, а в пасхальну ніч він воскрес, це свято набуло християнського змісту. Тому друге значення слова Пасха – це період віруючої людини у Воскресіння Христове від смерті до вічного життя.

Ведуча 1

День святкування Пасхи не сталий. Це завжди перша неділя після весняного повного місяця і завжди після 21 березня, дня весняного рівнодення.

Ведучий 2

Готуючись до свята Воскресіння Ісуса Христа, віруючі очищають душу від скверни, каються в гріхах, суворо дотримуючись Великого посту, який триває сім тижнів. У цей час вживають лише пісні страви, уникають будь-яких розваг, тому що 40 днів Христос постив у пустелі перед тим, як почати проповідувати.

Ведуча 1

Остання перед Великоднем неділя називається Вербною або Квітною. Цього дня святять вербу. Відомо, що коли Христос їхав на віслику в

Єрусалим зі своїми учнями, люди дорогою його гучно вітали, ламали пальмові гілки й кидали до ніг. Відтоді й святять гілля дерев у цю неділю. Оскільки в нас в Україні пальма не росте, наші предки вибрали вербу.

Ведучий 2

Під церкву заздалегідь навозять багато вербового гілля. Під кінець відправи священик кропить його свяченою водою, а діти намагаються якнайшвидше дістати гілочку й тут таки проковтнути кілька «котиків» – «щоб горло не боліло».

Ведуча 1

Господарі, повертаючись із церкви зі свяченою вербою, не заходили до хати, а відразу йшли на город і садили там гілочки або, якщо були близько, – то в полі «на вжиток». Решту ставили на покуті під святими образами.

Ведучий 2

Коли, ввійшовши до хати, заставали когось, хто проспав вранішню службу, його били свяченою вербою, промовляючи:

Не я б'ю – верба б'є!

За тиждень Великдень,

Недалечко червоне яєчко!

Будь великий як верба,

А здоровий як вода,

А багатий як земля!

Ведуча 1

І не випадково з вербою в нашого народу пов'язано так багато. Верба є одним із символів України. У ній і дівоча туга, і жіноча доля, і доля всієї нашої багатостраждальної України.

Розповідь І дівчини

Легенда про вербу

Весняна повінь затопила село. Буйна зелень переплелася з соковитим цвітом весняних бростей. Чому ж похилені ці віти?

Жила в одному селі дівчина Соломія. Знала мати, що нема кращої дівчини за її доньку ні в своєму селі, ні в сусідньому. Весняний ніжний трояндовий рум'янець, витончений ніс, різьблене мармурове підборіддя, а сама струнка, мов молоді тополька. Але постійна туга в її очах ятрила материнське серце. Соломія була наречена, її коханий, козак Максим, пішов на турецьку війну і від нього вже давно не було звістки. Соломія довгими вечорами сиділа під хатою і співала, співала... І всім серцем прагнула, щоб її спів долинув до коханого. Одного вечора до двору зайшов кобзар. Соломія завела його до хати, пригостила та й запитала: «Можливо, Ви щось чули про мого нареченого, козака Максима?»

Кобзар мовчки взяв кобзу до рук та й заспівав думу про турецьку неволю, а потім подав дівчині хустку. Все зрозуміла Соломія... Не судилося їй дочекатися Максима, не судилося стати його дружиною. У риданні побігла дівчина до ставу, підняла рук і мовила: «Якщо мені не бути з Максимом, нехай моя руса коса зіллям зеленіє!» І стала Соломія вербою.

Ведуча 1

Чистий четвер – це день весняного очищення. Ще вдосвіта до схід сонця селяни чистили в стайнях, коморах. На подвір'ї, у хатах все повинно бути чистим і виглядати по-святковому.

Існує повір'я, що в чистий четвер до схід сонця ворон носить з гнізда своїх дітей купати в річці. Хто покупається раніше від воронячих дітей, той буде здоровий протягом цілого року. Отож хворі люди купалися, бувало, вночі – «поки ворон дітей не купає», щоб очиститися від хвороби.

Ведучий 2

У страсну п'ятницю, повернувшись із церкви, родина, звичайно, сідає за стіл обідати. Обід у цей день пісний, навіть риби їсти не можна.

Ведуча 1

У цей день ні шити, ні прясти не можна. Великий гріх рубати дрова або щонебудь тесати сокирою. Колись наші господині робили в цей день дві роботи: пекли паски та садили капусту – вважалося, що це робити не гріх.

Ведучий 2

Поки паска не посвячена, її їсти не можна – гріх.

Ведуча 1

За народним віруванням, у страсну п'ятницю не можна співати – гріх. Кажуть, хто співає в страсну п'ятницю, той на Великдень буде плакати.

Ведучий 2

У Великодню суботу роблять крашанки, або, як кажуть на Київщині, «галуняють яйця».

Дівчина 1

Оксанко, поклич бабусю Марію, а ми підготуємо місце для посиденьок.

Бабуся

Доброго дня, дорогенькі! О, які ж ви всі по-весняному гарні.

Дівчина 2

Бабусю, Ви багато всього знаєте розкажіть нам про Великодне свято, писанки, розкажіть про диво...

Дівчина 1

А коли вперше почали малювати яйця?

Бабуся

Стародавні перекази забулися, але я знаю одну легенду.

Була сувора зима. Птахи не встигли вилетіти у вирій, гинули, замерзали. Люди, шануючи птахів як Божих створінь, що приносять весну, радість після холодної зими, позабирали всіх птиць, відігріли у себе, тримали в хатах цілу зиму. Стало пригрівати сонце, весна наближалася. Птахи вилетіли з хат і полетіли у вирій. Відтіля повернулися і всім принесли писанки та весну. З того часу й стали люди писати писанки.

Дівчина 2

А моя бабуся розповідала ось таку легенду. Пречиста Діва писала писанки цілу ніч без місяця і без свічки і рано понесла до Пилата викупити Ісуса Христа. Однак по дорозі дізналася, що Ісус уже вбитий та й упала, а писанки розкотились по всьому світу.

Дівчина 1

А мій дідусь розповідав, що ніс убогий чоловік яйця в кошику на базар продавати, а в цей час вели Ісуса Христа розпинати. Хрест був тяжкий, і Спаситель падав під його тягарем. Чоловікові стало жаль Ісуса, він лишив свій кошик на дорозі, а сам пішов допомагати нести хрест Ісусові – і ніс аж до місця розп'яття. Коли ж чоловік повернувся до свого кошика, то побачив, що яйця обернулися на писанки та крашанки.

З того й пішов звичай готувати писанки та крашанки на Великдень.

Бабуся

Поширена серед українців ще й така розповідь. Минув третій день, як помер Христос на хресті. Його мати Марія все журиться – не їсть і не п'є нічого.

Одна з тих, хто часто приходив до Матері Божої, була бідна Ганя. У неділю вранці, коли всі раділи, що Христос воскрес, Ганя взяла кілька яєчок і пішла до Марії.

- Маріє! Хіба Ти не знаєш, що Твій син воскрес? Не сумуй, а радуйся!

- Знаю, - відповіла Марія. – Знаю, мій син воскрес.

Дівчина дала Марії свій подарунок – кошик з яєчками. Сльози радості потекли з її очей і впали на яєчка. І диво сталося. Де впала сльоза, там на яєчках зацвіли чудові квіточки, гарні метелики, ясні зірочки. Усі яєчка в кошику засяяли всіма кольорами веселки. Марія зраділа і почала роздавати ті яєчка людям.

- Радуйтеся! – казала вона кожному. – Христос воскрес! Христос воскрес!

Коли яєчок не стало, Вона з подякою віддала кошик дівчині. Ганя взяла кошик і вийшла на вулицю. Раптом глянула у кошик, а він повний гарних писанок. Кожному, кого зустрічала дівчина дарувала писанку.

Радуйтеся! Христос воскрес!

Скільки Ганя не роздавала тих яєчок, а кошик в неї завжди був повний. Так за короткий час усі люди в місті знали, що Христос воскрес. На пам'ять про це чудо пишуть писанки скрізь, де живуть українці – в Україні і поза Україною.

Ведуча 1

Такі цікаві й чудові розповіді!

Лунають дзвони

Ведучий 2

Ось і настав Великдень.

Ведуча 1

Як тільки задзвонять до заутрені, то з усіх кінців села чи міста народ починав рухатися до церкви, хто пішки, а хто возом. Дітей теж брали з собою, вдома майже ніхто не залишався.

Ведучий 2

А чи знаєте ви, чому, коли з церкви виносять хоругви, сторож замикає двері, а сам стає на варті?

Ведуча 1

За народним повір'ям, хто залишається в церкві, ховаючись по кутках, той обов'язково має зв'язок з нечистою силою.

Ведучий 2

А на варті стоїть сторож, щоб відьма не взялася рукою за замок.

Ведуча 1

Після хресного ходу навколо церкви всі повертаються до служби.

Ведучий 2

По закінченні літургії священник освячував паски, крашанки, сир, сало, ковбаси, мак, сіль. І ці страви відтепер набували чудотворної або лікувальної сили.

Ведуча 1

Біля церкви починалося христосування – обрядовий великодній поцілунок на знак прощення всім ворогам. При цьому обмінювалися крашанками. Дозволялось цілувати жінці жінку, а чоловікові чоловіка.

Ведучий 2

Благальна молитва

Ти, Боже миру,

Благодаті,

Радості,

Спасіння

І любові,

Схиляємось
Перед Тобою
І просимо:
Благословення
Та прощення
Гріхів
Сущим людям
І для всіх віків!

Лунають дзвони

Ведуча 1

Родина повертається з церкви. Всі заходять до хати. Хрестяться. У кожного в руках кошики зі свяченим.

Ведучий 2

Повернувшись із церкви і принісши свячену паску, відразу ж мастять натщесерце свяченим салом губи, ніс і все обличчя – «щоб у літі не боліло і не тріскалося від вітру та сонця». Великдень – родинне свято, яке збирає всю сім'ю.

Ведуча 1

Перед тим як сісти за стіл всі вмивалися свяченою водичкою.

Ведучий 2

За традицією на дно миски клали три свячені крашанки.

Ведуча 1

Першою вмивається дівчина, а потім хлопці й мати, останнім батько. Відтак настає розговіння – найурочистіший момент свята. Уся родина молиться Богові і сідає за стіл.

Ведучий 2

Господар обходить тричі навколо столу, потім стає обличчям до образів і розрізає декілька крашанок, шматочки яких дає кожному членові родини зі словами.

Ведуча 1

Дай, Боже, ще й на той рік дочекатися світлого празника – Воскресіння Христового у щасті й здоров'ї.

Ведучий 2

Настає момент, який у народі називають «христосування». Члени родини вітали один одного з Воскресінням Христовим.

Ведуча 1

Христос воскрес!

Ведучий 2

Воістину воскрес!

Виступ

Ведуча 1

Великодні свята тривають три дні. Молодь, діти мали звичку гойдатись на гойдальці, де був центр розваг усього села. Тут же грали в крашанки у «навбитки», «котика», «кидка». У ці дні також існує звичай обливати один одного водою, аби чисті та здорові були.

Ведучий 2

Не обходиться і без великодніх танців і співів.

Блок худ. номерів

Гра прислів'їв між ведучими

Дівчина 1

Дівчата, а давайте перевіримо наших хлопців на кмітливість.

Дівчина 2

А як?

Дівчина 1

А нехай вони згадають приказки та прислів'я, які б показали вроду, розум наших дівчат та ставлення хлопців до них.

Дівчина 2

Ну й завдання!

Ведучий 2

Дівчина, як овечка, не скаже ні словечка.

Ведуча 1

Тьху на тебе.

Ведучий 2

Гарна дівчина, як у лузі калина.

Ведуча 1

Що на умі, те й на язиці.

Ведучий 2

Гарна дівка, хоч з лица води напийся.

Ведуча 1

Яка головонька - така й розмовонька.

Ведучий 2

З гарної дівки – гарна й молодиця. Гарно завертиться – любо подивиться.

Ведуча 1

Від солодкого серця наїсися гіркого перцю.

Ведучий 2

До роботи плачучи, а до танців скачучи.

Ведуча 1

У неї брови до любові, а устеньки до розмови.

Ведучий 2

Господиня – три городи, одна диня.

Ведуча 1

З перцем, чи не з перцем, аби з добрим серцем.

Ведучий 2

Спекла Луця, що не їсть і цуця. У роботі – ох, а їсть за трьох.

Ведуча 1

Ох, який же ж ти розумний, Дмитро! Ану ж відгадай загадочку. Кинь її в грядочку. Нехай моя загадка лежить до весни. На городі молода пишні коси розплела. У зеленій хустині золоті хова зернинки. (Кукурудза).

Дівчина 1

І мою загадку відгадайте. Під одною шапкою сімсот козаків (Мак).

Дівчина 2

Хлопець Мартин похилився через тин.

А дівчина Гапка: «Яка в тебе гарна шапка».

Ще й жовта китиця проти сонця світиться.

Як прилетять горобці, буде тобі, як вівці, від сірого вовка.

Що це за примовка? (Соняшник)

Ведуча 1

Іде пані в золотім жупані

Хоч жупан той латка на латці

Та приймуть пані в кожній хатці. (Цибуля)

Ведучий 2

У вінку зеленолистім у червоному намисті

Видивляється у воду на свою хорошу вроду. (Калина)

Ведучий 2

Ох і закрутили мене дівчата. Гарна молодь зібралась у цій хаті з Великоднем вас вітати. І лунає нам з небес радісне Христос Воскрес.

Ведуча 1

На Великдень не замовкають святкові церковні дзвони, лунають цілий день, будять у людських душах радість, надію. На Великдень і сонце грає, сказано бо: усе радується і на землі, і на небі.

Ведучий 2

Веселіться, люди світу,
Веселіться нині!
Зірка Правди засіяла
По всій Україні.

Ведуча 1

Голос Правди і Любові
Усім чути із небес.
Веселіться, люди, нині,
Бо для нас Христос Воскрес!

Ведучий 2

Христо Воскрес! Христос Воскрес!
По землі лунає.
Отець Божий із небес
Радість посилає.

Ведуча 1

Веселіться, люди світу,
Веселіться нині.
Даруй, Боже, щастя й долю
Нашій Україні!

Ведучий 2

До побачення, з наступаючим Вам світлим святом.

Ведуча 1

До зустрічі.